

PB071 – Programování v jazyce C

POSIX

Organizační

- Zápočtový příklad nanečisto
  - v tomto týdnu na cvičeních, 60 minut
  - (naostro proběhne 5-11.5., čtvrtkové odpadnuté cvičení 15.5.)
  - Pro účast na zkoušce je nutné mít zapsán zápočet v poznámkovém bloku
- Posun předtermínu zkoušky
  - Z 15.5. na 16.5. 12:00
  - Posunuto z důvodu svátečního odpadnutí dvou čtvrtků
  - (Lidé ze čtvrtěčných skupin by se nemohli zúčastnit)
- Dnes
  - POSIX
  - Zvaná přednáška – Juraj Michálek

POSIX

POSIX C library

- Snaha o vytvoření jednotného okolního prostředí (API) umožňující přenositelnost programů vyžadujících interakci s OS
  - http://en.wikipedia.org/wiki/C_POSIX_library
- Knihovna funkcí pro interakci s OS, pokrývá širokou oblast
  - kontrola procesů (spouštění, komunikace, ukončení)
  - práce se vstupními a výstupními zařízeními (pipes...)
  - práce s vlákny, synchronizační mechanismy (mutex)
  - spouštění příkazů shellu
  - ...
- Historie
  - POSIX.1 (1998)
  - POSIX:2008 (aktuální norma)

POSIX - kompatibilita

- Unix/Linux

- dobrá dlouhodobá podpora, bez problémů
- každý certifikovaný UNIX splňovat
- jazyk C je součástí normy POSIX

- MS Windows

- omezená implementace funkcí ze standardu, jen některé distribuce...
- MS preferuje využívání svých funkcí – Win32 API...
- Cygwin, MinGW – implementace hlavní části POSIX normy pro Céčkové programy (pod Windows)

Práce se soubory a adresáři

- `#include <dirent.h>`
- Popisovač souborů (file descriptor)
  - index do tabulky souborů v jádře OS (handle)
- `DIR *opendir(const char *dirname) ;`
- `struct dirent *readdir(DIR *dirp) ;`
- `int closedir(DIR *dirp) ;`
- Pozor, funkce mohou být stavové

(Ne)stavovost funkcí

- Jak vrátit jména pro 1001 souborů v adresáři?
- Jediným funkčním zavoláním?
  - je nutné naformátovat jména do jediného řetězce
- Co použít jako oddělovač?
  - speciální znak – nepraktické, který zvolit?
  - koncová nula? Používá se, jak byste udělali?
- Zavedení stavové funkce
  - každé zavolání vrátí další soubor
  - např. `readdir()` vrátí po každém zavolání další soubor v adresáři
  - stav musí být uchováván (OS) a uvolněn!

Zjištění obsahu adresáře

1. Otevření adresáře (funkce **opendir**)
  - vytvoří stavovou strukturu u OS (DIR)
  - připojenou na daný adresář
2. Postupné procházení adresáře (funkce **readdir**)
  - každé zavolání vrátí další soubor v adresáři
  - formou struktury (**struct dirent**)
3. Práce s nalezeným souborem (**struct dirent**)
  - `dirent.d_name`
  - např. pomocí C funkce **fopen()**
4. Ukončení práce s adresářem (funkce **closedir**)
  - uvolní stavovou strukturu u OS

Výpis obsahu adresáře

```
void PosixPrintFiles(const char* path) {
    DIR *dir = NULL;
    if ((dir = opendir(path)) { // connect to directory
        struct dirent *dirEntry = NULL;
        while ((dirEntry = readdir(dir)) != NULL) { // obtain next item
            printf("File %s\n", dirEntry->d_name); // get name
        }
        closedir(dir); // finish work with directory
    }
}
```

- Jak rozlišit podadresář od souboru?
- Jak zjistit další informace o souboru? (čas, práva)
- Jak projít zanořenou strukturu adresářů?

Rozlišení adresáře od souboru

- Problém v rozdílné podpoře v Unixu / Windows

- Linux:

- struct dirent.d_type
  - 4, 10 adresář, 8 soubor

```
#define DT_UNKNOWN 0
#define DT_DIR 4
#define DT_REG 8
#define DT_LNK 10
```

- makro S_ISDIR, funkce stat nebo lstat <sys/stat.h>

- Windows:

- omezená podpora, dirent.d_type nemusí být dostupný
  - např. není defaultně v MinGW
- zkusit otevřít položku pomocí opendir()
  - pokud se nepodaří, nemusí být adresář (proč?)

```
struct dirent    *dp;
struct stat      statbuf;
struct passwd    *pwd;
struct group     *grp;
struct tm        *tm;
char             datestring[256];

... // Open directory opendir etc.

/* Loop through directory entries. */
while ((dp = readdir(dir)) != NULL) {
    /* Get entry's information. */
    if (stat(dp->d_name, &statbuf) == -1) continue;
    /* Print out type, permissions, and number of links. */
    printf("%10.10s", sparm (statbuf.st_mode));
    printf("%4d", statbuf.st_nlink);
    /* Print out owner's name if it is found using getpwuid(). */
    if ((pwd = getpwuid(statbuf.st_uid)) != NULL)
        printf(" %-8.8s", pwd->pw_name);
    else
        printf(" %-8d", statbuf.st_uid);
    /* Print out group name if it is found using getgrgid(). */
    if ((grp = getgrgid(statbuf.st_gid)) != NULL)
        printf(" %-8.8s", grp->gr_name);
    else
        printf(" %-8d", statbuf.st_gid);
    /* Print size of file. */
    printf(" %9jd", (intmax_t)statbuf.st_size);

    tm = localtime(&statbuf.st_mtime);
    /* Get localized date string. */
    strftime(datestring, sizeof(datestring), nl_langinfo(D_T_FMT), tm);
    printf(" %s %s\n", datestring, dp->d_name);
}
```

Vlákna v POSIXu

- Vlákna umožňují spustit několik úkolů paralelně
  - při jednom jádře CPU se střídají
  - při více jádrech CPU mohou běžet paralelně
- Pracovní vlákno (Worker thread)
  - funkce obsahující kód pro vykonání
  - data předaná při spuštění funkce jako argument
  - spuštění potřebného počtu vláken
- Použití vláken může vyžadovat synchronizaci
  - ochrana před nevhodným souběžným použitím zdrojů
  - zápis do paměti, přístup k souboru...
- <https://computing.llnl.gov/tutorials/pthreads/>
- <http://www.yolinux.com/TUTORIALS/LinuxTutorialPosixThreads.html>

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <pthread.h>
```

```
void *print_message_function( void *ptr ) {
    char *message;
    message = (char *) ptr;
    printf("%s \n", message);
}
```

```
int main() {
    pthread_t thread1, thread2;
    char *message1 = "Thread 1";
    char *message2 = "Thread 2";
    int  iret1, iret2;
```

```
    /* Create independent threads each of which will execute function */
    iret1 = pthread_create( &thread1, NULL, print_message_function, (void*) message1);
    iret2 = pthread_create( &thread2, NULL, print_message_function, (void*) message2);
```

```
    /* Wait till threads are complete before main continues. Unless we
    /* wait we run the risk of executing an exit which will terminate
    /* the process and all threads before the threads have completed. */
    pthread_join( thread1, NULL);
    pthread_join( thread2, NULL);
```

```
    printf("Thread 1 returns: %d\n", iret1);
    printf("Thread 2 returns: %d\n", iret2);
    return 0;
```

```
}
```

funkce pro vlákno

zpracování
argumentu

spuštění vlákna

funkce pro vlákno

struktura pro
kontrolu vlákna

počkáme na
dokončení vláken

argument pro
funkci

Další funkce POSIXu

Naleznete v přednášce “Návaznost jazyka C na OS”
(Šimon Tóth), web předmětu

http://cecko.eu/media/public/prednaska_posix_2012.pdf

Zvaná přednáška – Juraj Michálek